

LEGE nr.44 din 1 iulie 1994
privind veteranii de război, precum și unele drepturi ale invalizilor și văduvelor de război

Textul [actului](#) publicat în M.Of. nr. 172/7 iul. 1994

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL 1
Calitatea de veteran de razboi si vaduva de razboi

Art. 1. - Au calitatea de veteran de razboi persoanele care au participat la primul sau al doilea razboi mondial in armata romana si s-au aflat intr-una din urmatoarele situatii:

- a) au luptat in unitati militare - subunitati, mari unitati sau comandamente - la diferite esaloane ori ai facut parte din formatiunile logistice, astfel cum sint prevazute in Nomenclatorul Marelui Stat Major;
- b) au actionat in unitatile speciale din zona interioara la dezamorsarea proiectilelor, precum si la curatarea teritoriului de mine la 31 decembrie 1946;
- c) au fost comandanti militari sau comandanti ai garzilor militare ori membri in consiliile militare de control si receptie in intreprinderi furnizoare de material de razboi, prevazute in Nomenclatorul Marelui Stat Major;
- d) au luptat pe teritoriul national vremelnic ocupat de inamic, impotriva acestuia, in unitati ori formatiuni constituite, recunoscute ca atare de Marele Stat Major;
- e) au facut parte din justitia militara, politia militara jandarmerie, din unitati de pompieri militari si companii de politie din cadrul Ministerului de Interne, care au actionat in zona de operatiuni ori s-au aflat in unitati sau formatiuni constituite si au actionat in timpul razboiului, in perioadele aratate in Nomenclatorul Marelui Stat Major;
- f) au devenit invalizi de razboi;
- g) au fost prizonieri de razboi.

Art. 2. - Sint considerati, de asemenea, veterani de razboi:

- a) cetatenii romani din orice teritoriu care s-au inrolat voluntar si au luptat in rindurile armatelor Natiunilor Unite;
- b) locuitorii din provinciile romanesti, vremelnic ocupate in perioada 1940-1945, care au fost incorporati sau mobilizati in mod obligatoriu si au luptat in armatele altor state, in cazul in care si-au pastrat sau redobindit cetatenia romana si domiciliul in Romania;
- c) persoanele de nationalitate germana care au fost incadrate obligatoriu in unitati ale armatei germane, in cazul in care si-au pastrat sau redobindit cetatenia romana si domiciliul in Romania.

Art. 3. - Invalid de razboi este veteranul de razboi care a suferit prin ranire sau accidentare in timpul sau din cauza razboiului o invaliditate atestata printr-un act medical legal.

Art. 4. - Prizonier de razboi este:

- a) persoana capturata de inamic in cursul operatiunilor de razboi, indiferent daca a fost combatant sau necombatant, precum si asimilata cu aceasta potrivit conventiilor internationale la care Romania este parte;
- b) persoana care, dupa incetarea ostilitatilor, la 23 august 1944, a fost dezarmata de trupele sovietice sau germane, sau, chiar nedezarmata, a fost internata in lagare de prizonieri;
- c) elevul scolilor militare de ofiteri, subofiteri si maistri militari, trimis la studii in Germania, precum si soldatul si cadrul aflat in aceasta tara la specializare, considerati prizonieri de razboi de catre autoritatile germane la 23 august 1944.

Art. 5. - Calitatea de veteran de razboi se stabileste de catre Ministerul Apararii Nationale, pe baza datelor din livretul militar, ori in lipsa acestora, pe baza de acte oficiale eliberate de catre organele stabilite de acest minister, prin care se confirma situatiile prevazute la art. 1 si 2.

Invalizii de razboi, indiferent de gradul de invaliditate, isi dovedesc calitatea prin procesul-verbal de clasare si decizia de pensie respectiva.

Prizonierii de razboi isi dovedesc calitatea prin datele inscrise in livretul militar, precum si in orice alt document emis de Ministerul Apararii Nationale ori de organul la care au fost retinuti.

In cazurile in care, din diferite motive, cei indreptatiti nu poseda livret militar ori nu li se poate elibera dovada necesara datorita inexistentei sau distrugerii arhivelor, confirmata in scris, calitatea de veteran de razboi se va determina de catre consiliile de reconstituire, cu martori, in conditiile prevazute de lege si de metodologia stabilita, in acest scop, de Ministerul Apararii Nationale.

Art. 6. - Legitimatia de veteran de razboi se elibereaza persoanelor prevazute la art.1 si 2 de catre Ministerul Apararii Nationale.

Legitimatia de veteran de razboi se poate elibera celor indreptatiti si de catre Asociatia Nationala a Veteranilor de Razboi sau de catre alte asociatii ale veteranilor de razboi constituite legal, fiecare pentru membrii sai; aceasta va fi contrasemnata de imputernicitii Ministerului Apararii Nationale.

Art. 7. - Calitatea de veteran de razboi nu poate fi dobandita de persoana care:

- a) a comis acte de tradare de patrie ori a acceptat sa fie folosita de inamic ca spion sau agent de diversiune pe teritoriul tarii, fapte constatate printr-o hotarire judecatoreasca ramasa definitiva;
- b) a luptat ca voluntar in armate straine impotriva tarii sau a Natiunilor Unite ori a savirsit acte de teroare si crime impotriva populatiei autohtone din teritoriile vremelnice ocupate de inamic;
- c) a dezertat din armata romana in timpul razboiului;
- d) a obtinut actul doveditor prevazut la art. 5 alin. 1 prin declaratii false ori prin manopere dolosive constatate prin hotarire judecatoreasca ramasa definitiva sau

cind hotarirea comisiei de recunoastere data in conditiile art. 5 alin. 4 a fost anulata.

Dovedirea imprejurarilor restrictive prevazute la art. 2 lit. a) si b), precum si la art. 7 lit. b) si c) revine organului competent in stabilirea calitatii de veteran de razboi sau se constata, dupa caz, prin hotarire judecatoreasca ramasa definitiva.

In cazul in care faptele prevazute la alin. 1 lit. a), b) si c) au fost constatate dupa stabilirea calitatii de veteran de razboi, precum si in cazul prevazut la alin. 1 lit. d), cel in cauza va pierde aceasta calitate si va fi obligat, potrivit legii, sa restituie sumele incasate necuvenit, precum si contravaloarea facilitatilor de care a beneficiat ca veteran de razboi.

Art. 8. - In afara de cazurile in care legea dispune altfel, drepturile decurgind din calitatea de veteran de razboi nu sint transmisibile si ele inceteaza prin moartea titularului.

Art. 9. - Vaduva de razboi ste sotia supravietuitoare a celui decedat pe front, in prizonierat sau ca urmare a ranilor ori bolilor contractate pe front sau in prizonierat.

Calitatea de vaduva de razboi se stabileste pe baza de documente, in conditiile prevazute in reglementarile elaborate de Ministerul Muncii si Protectiei Sociale.

CAPITOLUL 2

Drepturile veteranilor de razboi si vaduvelor de razboi

Art. 10. - Timpul participarii in razboi, precum si perioadele de prizonierat, de spitalizare si de concedii medicale, ca urmare a ranilor suferite in razboi sau in prizonierat, se considera vechime in munca sau in serviciu, la calcularea pensiei, indiferent de teatrul de operatiuni pe care au luptat.

Art. 11. - Vaduva de razboi care dreptul la pensia I.O.V.R. in conditiile legii primeste, pe linga acesta pensie, si pensia de asigurari sociale.

Sotia supravietuitoare a veteranului de razboi, care nu s-a recasatorit, beneficiaza de jumatate din indemnizatia de veteran de razboi si din renta lunara prevazuta al art. 13, precum si de jumatate din numarul calatoriilor gratuite, la care avea ori trebuia sa aiba dreptul, potrivit legii, sotul decedat.

Art. 12. - Veteranii de razboi beneficiaza de indemnizatiile si de sporul lunar, proportional cu timpul cit au luptat in razboi, potrivit legii.

De aceleasi drepturi beneficiaza si vaduvele de razboi care nu s-au recasatorit, cu exceptia sporului lunar mentionat la lineatul precedent.

In cazurile in care una si aceeasi persoana se incadreaza atit in categoria de veteran de razboi, cit si in aceea de fost detinut politic sau deportat, inclusiv prizonier de razboi in fosta U.R.S.S., luat dupa 23 august 1944 sau, desi declarat inainte de aceasta data, a fost retinut dupa data armistitiului, beneficiaza

cumulativ de drepturile banesti pe perioadele corespunzatoare calitatii avute, cu conditia ca perioadele sa fie distincte.

Persoana prevazuta la alineatul precedent nu poate cumula celelate drepturi, altele decit cele banesti, dar va avea dreptul sa opteze pentru cele mai avantajoase sau, dupa caz, sa le obtina pe cele care nu sint prevazute in prezenta lege, dar sint recunoscute prin lege pentru cealalta categorie sau celelate categorii in care se incadreaza.

Art. 13. - Veteranii de razboi, carora le-au fost acordate ordine si medalii pentru faptele de arme savirsite pe cimpul de lupta, beneficiaza de urmatoarele drepturi , daca nu le-au primit, in conformitate cu [Legea nr. 18/1991](#) sau sub orice alta forma, de la data decorarii si pina la data intrarii in vigoare a prezentei legi si dovedesc cu acte legale aceste imprejurari de fapt:

a) cei decorati cu Ordinul "Mihai Viteazu" sau Ordinul "Virtutea Aeronautica" cu spade, clasa cavaler:

- improprietarea cu un lot de 5 ha teren agricol, din rezerva creata conform [Legii nr. 18/1991](#) in localitatea de domiciliu sau cu un loc de casa de 500 mp in municipiul, orasul sau comuna in care domiciliaza decoratul;

- o renta lunara, echivalenta soldei de grad a unui sublocotenent;

b) cei decorati cu Ordinul "Steaua Romaniei" cu spade si panglica de "Virtute Militara" sau Ordinul "Steaua Romaniei" cu spade, Ordinul "Virtutea Aeronautica" cu spade, Ordinul "Coroana Romaniei" cu spade si panglica de "Virtute Militara" sau Ordinul "Coroana Romaniei" cu spade, Ordinul "Crucea Regina Maria", Medalia "Virtutea Maritima", Medalia "Serviciul Credincios" cu spade, Medalia "Barbatie si Credinta" cu spade, Crucea "Serviciul Credincios" cu spade si Crucea "Meritul Sanitar":

- improprietarea cu 500 mp pentru loc de casa in municipiul, orasul sau comuna in care domiciliaza sau, daca acest lucru nu este posibil, cu 1 ha teren arabil;

c) cei decorati cu Medalia "Virtutea Militara de Razboi":

- improprietarea cu 500 mp pentru loc de casa in municipiul, orasul ori comuna in care domiciliaza sau, daca acest lucru nu este posibil, cu 1 ha teren arabil.

Cei decorati cu ordinele sau medaliile prevazute la lit. b) si c) beneficiaza de o renta lunara echivalenta cu 75% din solda de grad a unui sublocotenent.

Art. 14. - Veteranii de razboi pot beneficia de avansari onorifice in grad, potrivit propunerilor anuale ce se vor face cu respectarea criteriilor stabilite de Ministerul Apararii Nationale.

Veteranii de razboi, ofiteri, au dreptul de a purta uniforma militara in conditiile stabilite de Ministerul Apararii Nationale si, respectiv, de Ministerul de Interne.

Art. 15. - Veteranii de razboi si vaduvele de razboi beneficiaza si de urmatoarele drepturi:

a) cite 12 calatorii interne gratuite dus-intors sau 24 simple in cursul unui an calendaristic la clasa I pe calea ferata, pentru marii mutilati, pentru invalizii de razboi, precum si pentru veteranii de razboi decorati cu ordine si medalii.

Veteranii de razboi nedecorati, precum si vaduvele de razboi au dreptul, in cursul unui an calendaristic, la 6 calatorii interne gratuite dus-intors sau 12 simple pe calea ferata. Generalii si ofiterii calatoresc la clasa I, iar ceilalti veterani de razboi nedecorati si vaduvele de razboi, la clasa a II-a.

Veteranii de razboi si vaduvele de razboi care locuiesc in mediul rural au dreptul, in cursul unui an calendaristic, la 12 calatorii interne dus-intors gratuite pe mijloacele de transport auto, daca nu exista posibilitatea sa calatoreasca pe calea ferata, sau la 12 calatorii interne gratuite dus-intors pe caile fluviale, la alegere.

In cadrul numarului de calatorii stabilit pentru titulari, acestia le pot folosi si pentru insotitor.

Insotitorii marilor mutilati si ai invalizilor de gradul I beneficiaza de aceleasi drepturi de transport gratuit si la aceeasi clasa ca si titularii drepturilor ai caror insotitori sint.

- b) gratuitati pe mijloacele de transport in comun in mediul urban (metrou, tramvai, troleibuz, autobuz);
- c) prioritate la repartizarea si inchirierea locuintelor din fondul locativ de stat;
- d) prioritate in acordarea de credite pentru construirea sau cumpararea de locuinte in conditii avantajoase;
- e) scutirea de impozite a indemnizatiilor si a rentei lunare, acordate potrivit prezentei legi, de impozitul pe salarii si de impozitul pe cladiri, pe terenurile din municipii, orase si comune si pe alte venituri, cu exceptia celor provenite din activitati comerciale. Aceste scutiri se aplica si vaduvelor nerecasatorite ale veteranilor de razboi;
- f) scutirea de taxe pentru sederea in statiunile balneoclimaterice, pentru vizitarea muzeelor, caselor memoriale, monumentelor istorice, de arhitectura si arheologie, precum si de plata abonamentelor de telefon si de radioteleviziune;
- g) acordarea unui ajutor anual pentru acoperirea unei parti din costul chiriei, energiei electrice si energiei termice (aprovizionarii cu combustibil lichid, solid sau gaze naturale, dupa caz) pentru nevoi casnice, al carui cuantum se va stabili, in functie de evolutia preturilor si posibilitatile bugetului de stat, anual, de catre Ministerul Apararii Nationale, Ministerul de Interne, Ministerul Muncii si Protectiei Sociale, cu Ministerul Finantelor, dupa consultarea asociatiilor veteranilor de razboi. Ajutorul anual se va asigura prin organele care efectueaza plata indemnizatiilor de veteran de razboi din fondurile puse la dispozitie in acest scop de la bugetul de stat.
- h) asigurarea gratuit a 4 mc lemne de foc sau echivalent carbuni pentru marii mutilati de razboi din mediul rural si urban care folosesc asemenea combustibil;
- i) asigurarea de facilitati la obtinerea buteliilor de aragaz;
- j) asistenta medicala gratuita in toate institutiile medicale civile de stat sau militare si asigurarea de medicamente gratuite atat in tratamentele ambulatorii, cit si pe timpul spitalizarii;
- k) bilete de tratament gratuite, in limita posibilitatilor existente, in statiuni balneoclimaterice, pe baza reglementarilor stabilite de catre Ministerul Apararii Nationale, Ministerul de Interne, Ministerul Muncii si Protectiei Sociale si Ministerul Turismului;
- l) obtinerea gratuita de catre invalizii de razboi a protezelor, a cirjelor, a ghetelor ortopedice, a carucioarelor si asigurarea cu prioritate si in conditii avantajoase a aparatelor auditive si implanturile cardiace, mijloacelor moto si auto specile pentru handicapati locomotor;

- m) reduceri cu 50% a costului biletelor de intrare la toate spectacolele, iar la serbarile nationale li se vor rezerva 5% din totalul locurilor;
- n) acces gratuit la manifestarile cultural-sportive organizate de unitatile Ministerului Apararii Nationale si ale Ministerului de Interne;
- o) accesul la Cercul Militar National, la cercurile militare de garnizoana, la casele de cultura, la caminele de garnizoana, la restaurantele si popotele apartinand Ministerului Apararii Nationale si Ministerului de Interne, precum si la locurile de agrement ale acestora in aceleasi conditii ca si cadrele active.

Art. 16. - Veteranii de razboi si vaduvele de razboi suferinzi pot beneficia, la cerere si in conditiile legii, de internare in caminele de batrini, caminele-spital existente si alte asezaminte de ocrotiri sociale ce se vor mai infiinta.

Ministerul Apararii Nationale, Ministerul de Interne si Ministerul Muncii si Protectiei Sociale vor lua, in comun, masuri in vederea construirii, dotarii si administrarii de camine speciale pentru veteranii de razboi, invalizii si vaduvele de razboi lipsiti de familie.

Veteranilor si vaduvelor de razboi li se asigura in mod gratuit locuri de inhumare in cimitirele militare si civile. Veteranilor de razboi li se acorda funeralii si onoruri militare potrivit ultimului grad avut, conform reglementarilor in vigoare pentru cadrele militare active.

Art. 17. - De drepturile prevazute la art. 15 lit. c), d), g), i), l), m), si la art. 16 alin. 3 beneficiaza si accidentatii de razboi in afara serviciului ordonat, care au suferit o infirmitate din cauza actiunii mijloacelor de lupta ale razboiului.

CAPITOLUL 3 Dispozitii finale

Art. 18. - In desfasurarea activitatii lor, veteranii si vaduvele de razboi vor fi sprijiniti de Ministerul Apararii Nationale si Ministerul de Interne prin:

- a) fondurile speciale repartizate de la bugetul de stat, pentru desfasurarea in bune conditii a activitatilor pe care acestia le organizeaza pe plan intern si international, in scopul mentinerii unei strinse legaturi cu asociatiile nationale si internationale de profil la care urmeaza a se afilia si a plati cotizatii anuale in valuta;
- b) asigurarea spatiilor necesare pentru birouri, consfatuiri si activitati de educatie patriotica si de cinstire a eroilor care s-au jertfit pentru patrie;
- c) asigurarea cu mijloace de transport, cu personal activ strict necesar, in raport cu numarul veteranilor si vaduvelor de razboi in evidenta.

Art. 19. - Contestatiile privind modul de stabilire a calitatii de veteran de razboi si de vaduva de razboi se solutioneaza conform [Legii contenciosului administrativ, nr. 29/1990](#).

Art. 20. - Drepturile banesti care se acorda in temeiul Legii privind acordarea de indemnizatii si sporuri invalizilor, veteranilor si vaduvelor de razboi, nr. 49/1991 si al prezentei legi vor fi indexate periodic in functie de evolutia preturilor.

Art. 21. - Suprafetele de teren necesare impropretarilor prevazute la art. 13 se vor asigura prin grija autoritatilor administratiei publice din municipiile, orasele sau comunele in care veteranii de razboi isi au domiciliul, din disponibilitatile acestora, in conditiile [Legii fondului funciar nr. 18/1991](#).

Art. 22. - Terenurile de 500 mp cu care au fost impropretariti veteranii de razboi in vederea construirii de case pot fi transmise prin succesiune, daca pe acestea au fost construite case de locuit in termen de 10 ani de la data dobinderii terenului. Mostenitorii veteranului de razboi pot dobindi terenurile neconstruite, daca deschiderea succesiunii au avut loc anterior expirarii termenului de 10 ani. Obligatia de construire a casei de locuit revine si mostenitorilor in termen de 5 ani de la preluarea mostenirii.

Art. 23. - Pentru acoperirea tuturor cheltuielilor determinate de aplicarea acestei legi , fondurile necesare se vor suporta de la bugetul de stat, bugetul asigurarilor sociale de stat sau de la bugetele locale, in limita sumelor aprobate anual Ministerului Apararii Nationale, Ministerul de Interne, Ministerului Muncii si Protectiei Sociale, celorlalte organe de specialitate ale administratiei publice centrale sau locale.

Calatoria pe calea ferata se efectueaza pe baza de bilete speciale de calatoria puse la dispozitie de Societatea Nationala a Cailor Ferate Romane, le cererea asociatiilor veteranilor de razboi legal constituite. Achitarea costurilor de calatorie pe calea ferata, caile fluviale si auto judetene, pe baza biletelor speciale, se face de catre Ministerul Finantelor direct Ministerului Transporturilor, iar costul biletelor pe mijloacele de calatorie in comun din municipii si orase se suporta de catre consiliile judetene si locale.

Ministerele si celelalte organe de specialitate ale administratiei publice centrale si locale, precum si agentii economici din domeniile respective de activitate vor lua fiecare masurile necesare ce le revin pentru aplicarea prezentei legi.

Art. 24. - Pe data intrarii in vigoare a prezentei legi se abroga:

- prevederile referitoare la sotiile celor morti sau disparuti in razboi, de la art. 5 al Decretului nr.245/1977 privind pensiile I.O.V.R.;
- art. 4 alin. (2) si art. 8 alin. (1) din [Legea nr. 49/1991](#) privind acordarea de indemnizatii si sporuri invalizilor, veteranilor si vaduvelor de razboi;
- Hotarirea Guvernului nr. 1065/1990 privind gratuitatile si reducerile de tarife pentru calatoria cu mijloace de transport feroviare si auto acordate invalizilor si veteranilor de razboi, pensionarilor invalizi ca urmare a participarii la Revolutia din decembrie 1989, vaduvelor de razboi si vaduvelor celor cazuti in Revolutie, modificata prin Hotarirea Guvernului nr. 233/1991, precum si orice alte dispozitii contrare.

Acesta lege a fost adoptata de Camera Deputatilor in sedinta din 5 aprilie 1994 si de Senat in sedinta din 6 aprilie 1994, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constitutia Romaniei, a fost reexaminata de Senat in sedinta din 23 iunie 1994 si de Camera Deputatilor in sedinta din 27 iunie 1994, potrivit art. 145 si art. 77 alin. (2) din Constitutia Romaniei, in urma Deciziei Curtii

*Constitutionale nr. 47 din 17 mai 1994 si la cererea Presedintelui Romaniei
transmisa cu nr. F. 2/334/7 iunie 1994.*

**PRESEDINTELE CAMEREI DEPUTATILOR
ADRIAN NASTASE**

**PRESEDINTELE SENATULUI
prof. univ. dr. OLIVIU GHERMAN**